

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ СФЕРИ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Стор Олександр ГРАЧОВ,

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Сьогодні розробка та впровадження цифрових технологій у різні сфери суспільного життя стало невід'ємною частиною розвитку сучасної держави. Україна, навіть незважаючи на виклики та загрози обумовлені військовою агресією з боку російської федерації, Україна все одно активно рухається у бік діджиталізації, особливо це торкнулось сфері надання адміністративних послуг. Адміністративні послуги – це результат здійснення владних повноважень суб'єктом, який відповідно до закону забезпечує юридичне оформлення умов реалізації фізичними та юридичними особами прав, свобод і законних інтересів за їх заявою (видача дозволів (ліцензій), сертифікатів, посвідчень, проведення реєстрацій тощо). На думку дослідників, адміністративні послуги разом із управлінськими є видами державних послуг, які, у свою чергу, надаються не тільки органами державної влади (в основному виконавчої), а й державними підприємствами, установами, організаціями, а також органами місцевого самоврядування в порядку виконання делегованих державою повноважень за рахунок коштів державного бюджету [1, с.231]. О.В. Левченко вказує, що під адміністративною послугою можна розглядати форму сервісної діяльності органів та посадових осіб публічної адміністрації, яка здійснюється у визначеному законом порядку, спрямована на забезпечення умов для належної реалізації суб'єктивних прав та охоронюваних законом інтересів, виконання обов'язків особи, що здійснюється за заявою такої особи, результатом якої є прийняття адміністративного акту. Ознаками адміністративних послуг, на думку вченого, є наступні: адміністративні послуги надаються за заявою фізичної або юридичної особи; адміністративні послуги надаються органами та посадовими особами публічної адміністрації; конфігурація надання адміністративних послуг - реалізація владних повноважень; форма надання - спеціальний, офіційно визначений законом порядок (адміністративна процедура); результат адміністративної послуги - прийняття адміністративного акту, яким встановлюються, змінюються чи припиняються права та обов'язки особи; надання адміністративних послуг спрямоване на реалізацію фізичними або юридичними особами належних їм прав та виконання покладених на них обов'язків [2].

Таким чином, сфера надання адміністративних послуг є невід'ємною частиною взаємодії держави і громадян. Вона відіграє ключову роль у функціонуванні суспільства, оскільки саме через цю сферу держава забезпечує реалізацію прав і свобод особистості, створює умови для розвитку бізнесу та забезпечує ефективне управління державними ресурсами. А відтак, ефективна система надання адміністративних послуг є показником розвиненості держави та її орієнтації на людину. Швидко, зручне та прозоре отримання необхідних документів і дозволів сприяє підвищенню довіри громадян до влади, стимулює економічний розвиток і покращує якість життя. І саме в умовах цифровізації, тобто плідної взаємодії між людьми та інтернет-технологіями,

підкреслюють Н.О. Петренко та Л.О. Машковська, усі перелічені принципи та вимоги сервісної держави можуть бути реалізованими, адже основною ідеєю цифровізації державних послуг є забезпечення населення послугами адміністративного характеру в електронній формі. В свою чергу, електронні адміністративні послуги – це адміністративні послуги, що надаються заявникам в електронній формі за допомогою інтернет-технологій [3, с. 115].

Таким чином, діджиталізація сфери надання адміністративних послуг в Україні – це не просто сучасний тренд, а необхідний крок для розвитку держави та підвищення якості життя її громадян. Цей процес обумовлений комплексом взаємопов'язаних факторів, які відображають глобальні тенденції та внутрішні потреби українського суспільства. Сьогодні електронне урядування стало невід'ємною частиною сучасного європейського суспільства, і Україна, прагнучи інтегруватися в європейський простір, повинна відповідати цим стандартам. Окрім того, діджиталізація дозволяє суттєво підвищити зручність взаємодії громадян та держави, вона сприяє підвищенню прозорості та відкритості роботи державних органів. Автоматизація адміністративних процесів дозволяє підвищити ефективність роботи державних органів, зменшити бюрократію та оптимізувати витрати. Це, в свою чергу, сприяє економічному зростанню країни.

Разом із тим, варто відзначити, що діджиталізація сфери надання адміністративних послуг в сучасних умовах зіштовхується із низкою проблем: *по-перше*, повномасштабна війна, яка відтягує значні ресурси від покращення досліджуваної сфери; *по-друге*, відсутність та/або недостатня якість інтернет-з'єднання у віддалених регіонах, що значно ускладнює доступ до електронних послуг; *по-третє*, низький рівень цифрової грамотності, адже значна частина населення, особливо люди похилого віку, не володіють навичками використання цифрових технологій, що ускладнює для них доступ до онлайн-адміністративних послуг; *по-четверте*, останні кібератаки росії показали, що у сфері захисту та безпеки даних є низка прогалин та недоліків, що значно знижує довіру населення до цієї сфери; *по-п'яте*, відсутність належної інтеграції між різними державними інформаційними системами та реєстрами; *по-шосте*, брак фінансових ресурсів на модернізацію та підтримку цифрових платформ; *по-сьоме*, законодавча база не завжди встигає адаптуватися до швидкого розвитку цифрових технологій. Це може створювати правові колізії та затримки у впровадженні нових рішень або їх узгодженні з міжнародними стандартами; *по-восьме*, у деяких державних установах існує внутрішній опір переходу на електронні послуги через традиційні бюрократичні підходи, небажання змінювати робочі процеси або страх втратити контроль над окремими сферами діяльності.

Таким чином, незважаючи на значну суспільну важливість та значення, діджиталізація сфери надання адміністративних послуг в Україні все ще знаходиться на етапі свого становлення та розвитку, що обумовлено низкою чинників та факторів. А відтак, навіть незважаючи на війну, економічну та політичну кризу, державі варто й надалі рухатись у бік діджиталізації всіх сфер суспільного життя. Зазначене, як вбачається, підвищить цифрову культуру та забезпечить належний доступ всіх громадян до відповідних послуг.

Список використаних джерел:

1. Сухінін Д., Шаров Ю. Якість муніципальних послуг у контексті становлення громадянського суспільства. *Вісник НАДУ при Президентові України*. 2005. № 4. С.290–297

2. Левченко О. В. Поняття та ознаки адміністративних послуг: сучасний погляд на наукові дискусії. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція*. 2015. Вип. 18(1). С. 142-145

3. Петренко Н.О., Машковська Л.О. Цифровізація державних адміністративних послуг в Україні: нормативно-правові аспекти. *Розбудова держави і права: питання теорії та конституційної практики*. 2020. No 2. С. 112-119. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/2_2020/part_1/20.pdf.